

DOPORUČENÍ

DOPORUČENÍ KOMISE (EU) 2015/682

ze dne 29. dubna 2015

o monitorování přítomnosti perchlorátu v potravinách

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Perchlorát se vyskytuje přirozeně v životním prostředí v ložiscích dusičnanů a potaše a může vznikat v atmosféře a usazovat se v půdě a podzemních vodách. Vyskytuje se také jako látka znečišťující životní prostředí vznikající v důsledku používání dusíkatých hnojiv a při výrobě, používání a zneškodňování chloristanu amonného, který se používá v tuhých pohonných hmotách, výbušninách, zábavní pyrotechnice, světlicích, nafukovacích airbagů a při dalších průmyslových procesech. Perchlorát se může vytvořit rovněž během rozkladu chlornanu sodného použitého pro dezinfekci vody a může kontaminovat dodávky vody. Voda, půda a hnojiva se považují za potenciální zdroje kontaminace potravin perchlorátem.
- (2) Vědecká komise pro kontaminující látky v potravinovém řetězci (dále jen „komise CONTAM“) při Evropském úřadu pro bezpečnost potravin (dále jen „úřad EFSA“) vydala vědecké stanovisko o riziku pro veřejné zdraví v souvislosti s přítomností perchlorátu v potravinách⁽¹⁾. Komise CONTAM dospěla k závěru, že chronická dietární expozice perchlorátu může představovat riziko, zejména pro nadprůměrné konzumenty z mladších věkových skupin obyvatelstva s mírným až středním nedostatkem jódu. Navíc je možné, že krátkodobá expozice perchlorátu představuje riziko pro kojence a malé děti s nízkým příjmem jódu.
- (3) Komise CONTAM vydala doporučení v tom smyslu, že je zapotřebí více údajů o výskytu perchlorátu v potravinách v Evropě, zejména pokud jde o zeleninu, počáteční kojeneckou výživu a mléko a mléčné výrobky, aby se ještě více omezila nejistota při posuzování rizik. Vysoký obsah byl zjištěn u tykvovitých (*Cucurbitaceae*) a listové zeleniny, zejména té, která se pěstuje ve sklenících/pod ochranným krytem. Není k dispozici dostatek údajů o přítomnosti perchlorátu v potravinách, zejména u potravin, z nichž byly odebrány vzorky po 1. září 2013. Analýza perchlorátu v pitné vodě by měla pokud možno zahrnovat také pitnou vodu, která nespadá do definice potravin stanovené v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002⁽²⁾. Ode dne 1. září 2013 byla zavedena opatření ke zmírnění rizika a údaje o perchlorátu ze vzorků odebraných poté lépe odráží zásadu „riziko tak nízké, jak je to rozumně dosažitelné“ v návaznosti na osvědčené postupy (tj. používání hnojiv obsahujících malá množství perchlorátu) a stávající přítomnost perchlorátu v potravinách.
- (4) Proto je vhodné doporučit monitorování přítomnosti perchlorátu v potravinách,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

1. Členské státy by měly spolu s aktivním zapojením provozovatelů potravinářských podniků provádět monitorování přítomnosti perchlorátu v potravinách, a zejména v:

a) ovoci, zelenině a zpracovaných produktech z ovoce a zeleniny, včetně šťáv;

⁽¹⁾ EFSA CONTAM Panel (EFSA Panel on Contaminants in the Food Chain), 2014. „Scientific Opinion on the risks to public health related to the presence of perchlorate in food, in particular fruits and vegetables“. EFSA Journal 2014;12(10):3869, 106 s. doi:10.2903/j.efsa.2014.3869.

⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin (Úř. věst. L 31, 1.2.2002, s. 1).

- b) potravinách pro zvláštní výživu určených pro kojence a malé děti podle definice v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 609/2013 ⁽¹⁾;
- c) sušených bylinách a koření, čaji, bylinných a ovocných čajích;
- d) nápojích, včetně pitné vody.

2. Aby se zajistilo, že vzorky pro testovanou šarži budou reprezentativní, měly by se členské státy řídit postupy odběru vzorků stanovenými v příloze nařízení Komise (ES) č. 1882/2006 ⁽²⁾ pro listovou zeleninu a v části B přílohy nařízení Komise (ES) č. 333/2007 ⁽³⁾ pro ostatní potraviny spadající do oblasti působnosti nařízení (ES) č. 333/2007.

3. Spolehlivé výsledky poskytuje tato analytická metoda:

„Quick Method for the Analysis of Residues of numerous Highly Polar Pesticides in Foods of Plant Origin involving Simultaneous Extraction with Methanol and LC-MS/MS Determination (QuPPE-Method) – verze 7.1“. Metodu lze stáhnout z internetových stránek: http://www.crl-pesticides.eu/library/docs/srm/meth_QuPPE.pdf

Kromě toho by měl být konzultován článek s názvem „Analysis of Perchlorate in Food Samples of Plant Origin Applying the QuPPE-Method and LC-MS/MS“, v němž je uvedeno, jak začlenit látku znečišťující životní prostředí perchlorát do výše zmíněné multireziduální metody QuPPE. Tento článek lze stáhnout z internetových stránek <http://www.analytik-news.de/Fachartikel/Volltext/cvuase2.pdf>.

Mez kvantifikace (LOQ) by měla být zacílena tak, aby nebyla vyšší než 2 µg/kg pro analýzu perchlorátu v potravinách pro kojence a malé děti, 10 µg/kg v ostatních potravinách a 20 µg/kg v sušených bylinách, koření a bylinných a ovocných čajích.

4. Členské státy by měly spolu s aktivním zapojením provozovatelů potravinářských podniků provádět šetření s cílem určit faktory, které jsou příčinou přítomnosti perchlorátu v potravinách. Vhodná je zejména analýza přítomnosti perchlorátu v hnojivech, půdě, vodě určené k zavlažování nebo k provozu v situacích, kdy jsou tyto faktory relevantní.

5. Členské státy by měly zajistit, aby výsledky analýzy byly pravidelně a nejpozději do konce února 2016 předávány úřadu EFSA v jím stanoveném formátu pro předávání údajů v souladu s požadavky uvedenými v jeho pokynech o standardním popisu vzorku (SSD) u potravin a krmiv ⁽⁴⁾ a v souladu s dalšími konkrétními požadavky EFSA na podávání zpráv.

V Bruselu dne 29. dubna 2015.

Za Komisi
Vytenis ANDRIUKAITIS
člen Komise

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 609/2013 ze dne 12. června 2013 o potravinách určených pro kojence a malé děti, potravinách pro zvláštní lékařské účely a náhradě celodenní stravy pro regulaci hmotnosti a o zrušení směrnice Rady 92/52/EHS, směrnic Komise 96/8/ES, 1999/21/ES, 2006/125/ES a 2006/141/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/39/ES a nařízení Komise (ES) č. 41/2009 a (ES) č. 953/2009 (Úř. věst. L 181, 29.6.2013, s. 35).

⁽²⁾ Nařízení Komise (ES) č. 1882/2006 ze dne 19. prosince 2006, kterým se stanoví metody odběru vzorků a metody analýzy pro úřední kontrolu množství dusičnanů v některých potravinách (Úř. věst. L 364, 20.12.2006, s. 25).

⁽³⁾ Nařízení Komise (ES) č. 333/2007 ze dne 28. března 2007, kterým se stanoví metody odběru vzorků a metody analýzy pro úřední kontrolu obsahu olova, kadmia, rtuti, anorganického cínu, 3-MCPD a polycyklických aromatických uhlovodíků v potravinách (Úř. věst. L 88, 29.3.2007, s. 29).

⁽⁴⁾ <http://www.efsa.europa.eu/en/datex/datexsubmitdata.htm>